

OPĚTOVNÝ PŘÍCHOD KRISTŮV V ÉTERIČNU

Poznámky z přednášky, Kassel 6. února 1910

Lidé, kteří žijí v abstraktních pojmech a nemají zvláštní sklon zabývat se duchovním životem v jeho skutečnosti, mluví velmi často o tom, když hovoří o průběhu vývoje člověka, že je tu a tam nějaké přechodné období. Duchovní badatel nesmí plýtvat slovy „žijeme v přechodné době“. Kdo opravdu uvažuje o duchovním životě, musí vědět, že přicházejí doby přechodu a takové, kdy průběh vývoje postupuje rovnoměrněji. V tomto smyslu můžeme opravdu říci, že žijeme v přechodné duchovní době. Něco z toho, co se v ní děje, budiž předmětem naší dnešní úvahy.

Každý vývoj, ať je to vývoj jednotlivce mezi narozením a smrtí nebo vývoj planety má v sobě vždycky proudění; nepokračuje přímočaře. Už v jednotlivém životě musíme rozlišovat dva proudy. Můžete najít jeden proud už ve výchově dítěte. O tom se píše v knížečce „Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy“ a také ve druhém díle právě vyšlé „Tajné vědy v nástinu“. Člověk vlastně prožívá více zrození. Zaprvé fyzické zrození. Tu se zrodí jen to, co nazýváme fyzické tělo. To bylo dosud zahaleno fyzickou mateřskou schránou. Tento první stav trvá až do sedmého roku. Do té doby je obklopen éternou schránou. Teď až asi do pohlavní zralosti se člověk osvobodí i od této schránky, pak se zrodí astrální tělo. V jedenadvaceti letech se zrodí já.

Pozorujeme-li tento vývoj, můžeme říci, že u každého člověka probíhá podle určitých zákonů. Mohou se u toho sledovat určitá pravidla, která jsou udána v onom spisku „Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy“ a jsou velmi léčivá, dodržují-li se. Teď však teprve se k tomu dostává, co je pro každého člověka individuální: to je vnitřní proud, který probíhá souběžně s prvním proudem. Druhý probíhá v prvním. Ten druhý zahrnuje v sobě všechno z dřívějších životů, z vlastních zážitků. Rozdíl mezi vnějším a vnitřním vývojovým proudem lze rozeznat u každého člověka, obzvláště u lidí s významnými charakterovými vlastnostmi.

Petőfi je maďarský básník. Jeho krajané v něm viděli něco zcela zvláštního. Jeho maďarství se projevuje v jeho lyrických básních. Poznáváme z nich maďarské chtění, cítění a myšlení. Když ho sledujeme blíže, dovíme se, že se vůbec nejmenoval Petőfi, ale že jeho otec byl Srb

a matka Chorvatka. Nebylo v něm nic maďarského. V něm se vybudovalo, co nebylo maďarské: to byl vnější vývoj. Pak je tu vnitřní vývoj, který zrcadlí, co tu je z dřívějších životů: maďarská podstata.

Jiným příkladem je německý malíř Asmus Carstens. Ten měl ohromné nutkání k malování. Budete-li mít příležitost vidět jeho věci, pak řeknete: To jsou věci člověka, který vůbec neumí malovat. - Avšak jeho osobnost vězí v jeho obrazech. Chtěl se učit u jednoho slavného malíře malovat, měl však být jeho kočím, když chtěl malíř vyjíždět. To nechtěl a odešel. Pak přišel do učeník obchodníku s vínem a měl vymývat sudy. Pak přišel do Kodaně. Tam nebyl na akademii přijat: že je příliš starý. - Tak se malovat nenaučil, nemá pro barvy smysl, ale to, co vytvořil, se stalo významné pro umění. To je příklad takových případů, kdy tu je takové zvláštní nutkání z dřívějších životů, jemuž však vnější vývoj není příznivý.

Takové výsledky duchovního bádání musíme v životě používat, chceme-li vzít život správně do ruky, jinak by život mohl podat důkaz, že jsme něco zanedbali. Například: Nějaká osobnost vstoupí do života. Je předem určena něco vykonat. My však zanedbáme výchovou správně vybudovat její těla. V sedmnáctém, osmnáctém roce - krizových letech - se ukáže, že schrány nejsou správně vytvořeny: astrální tělo pudů a žádostmi; éterné tělo příslušnými zručnostmi, návyky. Pak se neshoduje vnitřní a vnější vývoj. V lehčích případech se pak stane, že lidé ztratí svou vnitřní rovnováhu; může však také nastat naprosté zmatení duševního života. Nastane-li něco takového v krizových letech, pak se to nedá svést na nic jiného než na nesladění různých proudů.

Musíme lidskému já dodat pojmy a porozumění pro život: návyky pro éterné tělo, pojmy pro astrální tělo. Svobodně se musí rozvíjet, co se sem dostalo z dřívějšího života.

Ve velkém vývoji lidstva můžeme vidět, jak ty dva vývojové proudy splývají. Duše, které jsou teď vtěleny, byly před tím vtěleny v jiných obdobích: v řecko-latinském, egyptském, perském, indickém. Jiný byl svět, když vaše duše vzhlížely ke vznešeným pyramidám. Kdyby byla Země neustále stejná, pak by inkarnace neměly žádný smysl. Smysl mají proto, že neustále nastává něco jiného.

Teď by se mohlo stát, že jeden, dva nebo tři životy nebyly pořádně využity, například v egyptsko-babylonské době. Pak se asi zanedbalo, co bylo nenahraditelné. Vnitřní vývoj tak probíhá podél vnějšího života, podél toho, co se může naučit z vnějšího života. Tak i zde může nastat

disharmonie mezi vnějším a vnitřním vývojovým proudem. Tu by se dalo říci: To, co nám tu vyprávíš, je něco truchlivého; možná jsme něco zanedbali, co nikdy nebudeme moci napravit. Teprve duchovní věda nám o tom přináší vysvětlení, a teď už to nemůžeme napravit. - Tak to však není. Až dosud nebyli lidé vůbec schopni svobodně, samostatně volit a zameškat. Teprve teď začíná doba, kdy mohou duše něco zameškat. Proto přichází duchovní věda teprve teď, aby nyní lidé slyšeli, co mohou zameškat, aby se vidělo, jak si lidé nakládají vinu, když něco zameškají. Proto je duchovní věda zvěstována nyní, protože lidstvo ji teď potřebuje.

Lidská duše neměla vždycky takové schopnosti jako dnes. Dříve měli lidé staré, temné jasnozření. Stavby bdělosti nebyly ve starých dobách tak vyvinuty jako dnes. Předměty byly obklopeny éternou auroou. Mezi bděním a spánkem žil člověk v duchových světech a byl tam mezi božsky duchovými bytostmi. Tehdy věděl člověk nejen z vyprávění, ale ze zkušenosti, že jsou duchové světy. Čím dále jdeme zpátky, tím více vidíme člověka v tomto duchovém světě. Brány tohoto duchového světa se pak pozvolna před ním zavíraly. Takové chvíle se dají udat dosti přesně. Jedno přísloví říká, že příroda nedělá skoky. Toto přísloví je velmi nepřesné a nevhodné. Kde se zelený list stane květem, tu dochází ke skoku, a tak je tomu všude.

Jako můžeme přesně udat skok od zeleného listu ke květu, tak se dá udat čas, v němž přestalo jasnozření. Přirozeně to šlo pozvolna, ale průměrně to ustalo v určité době. Tuto chvíli můžeme udat 3101 před Kristem. Tehdy odložili lidé své staré jasnozření. Před touto chvílí tu bylo ještě temné jasnozření jako vzpomínka na ještě starší jasnozření. V tomto raném období nahlíželi lidé opravdu zřetelně do duchového světa. A byla ještě dřívější doba, kdy se lidé dívali na fyzično jako na něco nanejvýš bezvýznamného. To bylo zlaté období. Po něm následovalo stříbrné období, v němž lidé ještě také nahlíželi do duchových světů. Pak přišlo železné, v němž měli lidé vzpomínku na staré jasnozření, a na to - počínaje 3101 - pak příští období, naše období, v němž se brány duchového světa zavřely.

Krita-juga je první, zlaté období; druhé, Treta-juga, stříbrné; třetí Dvapara-juga, železné; čtvrté, Kali-juga, zvané také temné období, začínající rokem 3101 před Kristem. V temném období musíme nalézt to, co nemohlo být vůbec nikde jinde: 3000 let po začátku tohoto období nacházíme událost na Golgotě.

Lidstvo už nemohlo vystoupit k bohům. Proto musel sestoupit Bůh. To se stalo Kristovou událostí. Lidské já se mohlo vyžít jen v Kali- juze. Proto sem musela zapadnout událost na Golgotě. Osudy, které lze vykládat zemskými slovy, byly události Ježíše Krista. Když dříve zasvěcenci vystoupili do duchového světa, muselo se to podat duchovními slovy. Proto se tomu dnes nerozumí. Protože tento Bůh vedl pozemský život, mohlo se o něm mluvit pozemskými slovy. Tenkrát byla také přechodná doba. Nemůže se to podat zřetelněji než slovy: Změňte své duševní rozpoložení, neboť nebeská říše se k vám přiblížila. - Porozumění, souvislost s nebeskou říší může nalézt já jen v sobě samém. Nemůžete to už najít mimo své pozemské já, ale nebe přišlo až k vašemu já. „Blahoslavení jsou, kdož tu jsou žebráci o ducha“, také na to poukazuje. Dříve jim byl duch darován. Teď lidé zchudli. Nalézt mohou ducha teď jen ve vlastním já.

Je dětinským míněním říkat, že Kristus nebo Jan Křtitel zvěstovali říši, která by měla přijít opět po tisíci letech. Mělo být jen naznačeno, že do říše máme vejít svým vlastním já. Taková zvláštní doba dnes opět nastala. Mohlo by se stát, že se tato doba zaspí.

Latinský historik Tacitus nevypráví o křesťanech jako o něčem významném, ale jako o nové sektě. V Římě se vyprávělo, že v odlehlé ulici je nová sekta, jejímž vedoucím je jistý Ježíš. - Tak se může něco důležitého přehlédnout. Jako tehdejší doba byla důležitou přechodnou dobou, tak jsme dnes možná ne v tak docela důležité, ale přece jen v důležité přechodné době. Lidstvo nabývá nových schopností. Těchto schopností musí být použito, aby byl Kristus stále více dosažitelný.

Roku 1899 uplynula Kali-juga. V člověku se připravují nové síly, avšak nejen takové, které mohou být získány v okultním školení, jak je to napsáno v Tajné vědě. V příštích desetiletích dojde k tomu, že někteří lidé řeknou, že vidí lidi úplně jinak. Věda jim už nebude stačit. Lidé budou pozvolna schopni vidět éterné tělo. Někteří lidé budou předem tušit, předvídat toto a ono, souvislosti a tak dále. To pozvolna nastává.

Může tak nastat dvojí. Dejme tomu, že by nikdy nebyla anthroposofie, která říká, že může něco takového vysvětlit. Pak by lidé říkali: Ti, kteří něco takového vidí, jsou blázni - a dali by je do blázců. Nebo bude mít anthroposofie štěstí a najde vstup do srdcí lidí. Tak máme opět dva vývojové proudy: Tyto právě popsané schopnosti se vyvíjejí ve vnějším proudu lidstva; naše osobnost však musí do těchto schopností vrůst.

Lidské já se musí naučit chápat, co je vlastně to, co se tu vyvíjí.

A není naprosto nezbytné, aby tomu, co anthroposofie jako proroctví teď zvěštuje, se také věřilo a dbalo se na to. A kdyby nedošlo k tomu, co se tu prorokovalo, pak by se říkalo: Zajisté vidíte, že to byla blouznivost. - Ale to lidé jen nechápou, že vývoj by pak probíhal tak, jak by neměl probíhat. Lidstvo by pak ztuhllo a ztuhlo.

Kristus žil ve fyzickém těle jen jednou. Když mohl člověk dříve v předkřesfanských dobách nahlédnout do duchových světů, tak se mu řeklo: Je ještě něco, něco duchového, co dnes ještě není viditelné, ale přijde doba, kdy to bude možné vidět a pak přijde doba, kdy tento velký duch bude žít ve fyzickém těle. - Člověk, který o tom věděl, žil v Palestině, avšak Krista nepoznal. Avšak když poznal jasnozřivě Krista v éterném těle, tu poznal, že se splnilo to, o čem věděl, že to má přijít. Tu věděl, že Kristus žil. Byla to událost u Damašku.

Pro jasnozřivé vědomí lze Krista v jeho éterném těle stále nalézat. Až tento další vývoj lidstva nastane, pak lidé prožijí událost u Damašku. Ty schopnosti nastávají s uplynutím Kali-jugy. A schopnost prožít událost u Damašku nastane v letech 1930 až 1940. A neprojdeme-li slepě kolem této chvíle, pak budeme moci hovořit o tom, že jsme dospěli ke Kristu. To je to, co se v okultních školách nazývá: opětný příchod Kristův. - Pak přijde období, které bude trvat 2500 let. Díky anthroposofickému názoru se bude stále více lidí vžívat do Krista. Opětný příchod Krista bude moci nastat v první polovině 20. století. Křesťanství tím bude prohloubeno a dále vyvinuto.

Dnes můžeme říci totéž jako tenkrát: Změňte svoje duševní smýšlení, abyste mohli najít nebeskou říši, která se blíží! - Aby tato doba nepominula nepoznána, o to se musí lidé postarat.

Také na lidi, kteří mezi dneškem a tou dobou projdou fyzickou smrtí, bude to působit, jak Kristus působí. Kdo zemře třebaš 1920, tomu bude možno v devachanu porozumět, co se pak zde děje, ale jen tehdy, když v pozemském životě pro to nabyl porozumění, připravil se na to.

Co teď bylo řečeno, bude v příštích deseti letech řečeno ještě častěji, aby čas neuplynul nevyužit. Slyšet to musí také lidé, kteří v materialismu vězí tak silně, že mohou jen myslit, že Kristus se může opět objevit jen ve fyzickém těle. Kolem středu 20. století se budou vyskytovat falešní spasitelé, kteří budou lidem říkat, že jsou Kristus. A na pravé anthroposofii bude záležet, aby věděla, že jím nejsou, že to sem jen

zasahují materialistické ideje. Tak je pro anthroposofy důležité vědět, že tu musí být život v duchu.

Žijeme v důležitém přechodném období, takže můžeme říci: Časy probíhají rychle. Kali-juga trvala 5000 let. Příští období bude trvat 2500 let.

Setkání s Kristem je to, co je bezprostředně před námi. Kristus nesešoupí k lidstvu, ale lidstvo vystoupí ke Kristu.